Cirkevný zbor Mlynská

Pravidelné stretnutia

Služby Božie v kostole

Nedeľa: 9:30
14:00 Hrašovík (4.n. v mesiaci)
17:00 Večerné
Utorok: 17:00 Večerné adventné
Štvrtok: 17:00 Večerné adventné

Služby Božie v Domovoch soc.služieb

Pondelok: 14:30 Skladná
Streda: 15:00 Barca
Piatok: 9:30 Garbiarska

Detská besiedka

Nedeľa: 9:30 a 15:30 ZbC Zvonárska 23

Stretnutie dorastu

Piatok: 16:00 Dorastová klubovňa, Zv 23

Stretnutie stredoškolskej mládeže

Štvrtok: 17:17 Zborová sála, Mlynská 23

Cross Road Club – Mládežnícky klub

Otvorené: denne od 12:00 – 18:00

Stretnutie mládeže M 23

Streda: 18:00 ZbC Zvonárska 23

Stretnutie Rodinného spoločenstva

Nedeľa: 15:30 Zborová sála, Mlynská 23

Stretnutie Modlitebného spoločenstva

Nedeľa: 8.12.2013 o 14:30 ZbC Zv 23

Podrobnejšie aktuálne informácie o podujatiach v CZ sú na webovej stránke: www.ecavke.sk, www.utociste.sk

Vydal Evanjelický a.v. cirkevný zbor Košice a Košice–Terasa pre vlastnú potrebu. Zodpovedný redaktor: Vladimír Chladný. Grafická úprava: Ľubomír Badiar, Vyšlo: V Košiciach v novembri 2013, Tlač: Harlequin Košice

Cirkevný zbor Terasa

Pravidelné stretnutia

Služby Božie nedeľné - Terasa

9:30 - Modlitebná chvíľa
10:00 - (Biely dom – Magistrát MK)

Služby Božie Štós – druhá nedeľa v mesiaci
9:30

Služby Božie v Univerzitnej nemocnici

L. Pasteura – Tr. SNP
sobota o 18:00

Detská besiedka

Nedeľa: 10:00 – deti začínajú na službách Božích a po prvej piesni odchádzajú na besiedku do skupiny podľa veku

Spevokol

Pondelok o 17:30

Stretnutia žien

Utorok o 17:00

Biblická hodina

Streda o 17:00

Dorast

Piatok o 17:00 EMŠ

Biblické skupinky pre rodiny i jednotlivcov – info u brata farára

Náboženstvá na ZŠ a príprava konfirmandov – podľa rozpisu na webe

Podrobnejšie aktuálne informácie o podujatiach v CZ sú na webovej stránke:www.terasa.sk

SOLI DEO GLORIA

SPRAVODAJ KOŠICKÝCH EVANJELICKÝCH CIRKEVNÝCH ZBOROV 4/2013

Po horúcom lete prichádza farebná jeseň. Všetko utícha a postupne očakáva príchod bielej periny. Táto čistá, chladná, snehobiela prrikrývka celej prírody zavelí k zimnému odpočinku. Je to neklamný signál záveru roku. Na jeho konci sú dva významné sviatky, ktoré nemôže ignorovať žiaden z ľudí: **Vianoce a Koniec roku.** Užime si teda ešte uhasínajúce farby neskorej jesene a pripravujme sa v blížiacom sa **Advente na sviatky Narodenia Pána.** Sviatky priblíženia sa Božieho kráľovstva až na dotyk každej ľudskej duše. **Bola by škoda premeškať takúto vzácnu udalosť.** Toto číslo nás môže uviesť do blížiacej sa atmosféry týchto koncoročných sviatkov. **Prajeme Vám i vašim rodinám pokoja-plné sviatočné dni .**

redakcia SDG

Z obsahu:

Katarína Tomčiková
Advent - Pán prichádza
Ľubomír Badiar
Ako nestratiť pointu Vianoc
Laco Ontko
Zak - farár z buše
Ondrej Kolárovský
Postrehy z luteránskeho Fínska
Samuel Linkesch
Sviatok zjavenia Krista mudrcom

Slovo na úvod

Vladimír Chladný

V blížiacom sa období Adventu, Vianoc, Závierky občianskeho roka, Nového roka a Zjavenia Krista Pána mudrcom, prichádzajú na služby Božie aj tí bratia a sestry, ktorých počas roka vídame menej.

Oslovme ich a prizvime k hojnejšej účasti v spoločenstve veriacich v Ježiša Krista, uprostred ktorého sa každý môže a má cítiť doma.

Mám nádej, že informácie o živote a podujatiach košických evanjelických cirkevných zborov v tomto časopise vám všetkým poslúžia aj ako pozvánka k hlbšiemu a intenzívnejšiemu životu a účasti na aktivit ách obidvoch zborov.

Prajem vám a vašim rodinám požehnané Vianočné sviatky a šťastný nový rok 2014 a ďakujem Pánu Bohu za hojnosť spolupracovníkov na príprave SDG v tomto roku.

Ak ťa v noci napadne, že si voľačo zabudol vykonať, vstaň a vykonaj to.

Pozvanie Zborovej diakonie Cesta nádeje

Zuzana Katreniaková,
štatutárna zástupkyňa Cesty nádeje

Počas desiatich rokov sme mali možnosť prostredníctvom služby našej Zborovej diakonie Cesta nádeje prijať od Pána Boha mnoho požehnania. Preto dúfame, že z Božej milosti si budeme môcť v nedeľu **1. decembra 2013 spolu s Vami pripomenúť všetko dobré, čo náš nebeský Otec skrze túto službu preukázal.**

Srdečne Vás pozývame na služby Božie o 9:30 v Evanjelickom kostole na Mlynskej ulici č. 23 v Košiciach. Slávnostným kazateľom bude Mgr. **Slavomír Sabol, biskup Východného dištriktu ECAV**. Finančnou zbierkou počas služieb Božích podporíte ďalší rozvoj Cesty nádeje.

Ďakujeme a tešíme sa na stretnutie s Vami.

Cesta nádeje – kontaktné informácie

Sídlo organizácie:	Mlynská 23, 040 01 Košice
Adresa kancelárie:	Zvonárska 23, 040 01 Košice
IČO:	**35551852**
Telefón:	**055/625 1521, 0910 950 930**
e-mail:	diakonia@ecavke.sk
web-stránka:	www.diakonia.ecavke.sk
Bankové spojenie:	**4008146248/7500** ČSOB, a.s.

Advent - Pán prichádza

Katarína Tomčiková

Kázeň: Malachiáš 2,17-3,5

Advent je čas drahý Pane, kedy sa všetci kajať máme. Za neúctu, chlad a pochybenie, za nevykonané dobrodenie, že sme Tvoju vôľu nehľadali, ale sa zlým zlákať dali. Advent je čas pokory a kázne, sebaobnovy, prípravy a bázne. Amen.

Bratia a sestry v Pánovi!

O čom v týchto dňoch hovoríme? Hovoríme o počasí, o tom, čo prežívame doma, čo vidíme na obrazovke, čo tragické sa stalo u nás, vo svete, o štrajkoch, možno sa sťažujeme, možno niečím pochválime, a vzápätí sa smejeme nejakému vtipu- to všetko patrí do nášho života. To všetko nás denne spája: denné starosti i radosti, zháňanie darčekov, veci smutné i veselé. Spájajú nás spoločné ľudské túžby, vášne, prehry i víťazstvá. Nás kresťanov, by však mali zamestnávať aj iné myšlienky. Myšlienky na advent. Adventom v kresťanskej cirkvi rozumieme Kristov príchod do tohto sveta, očakávanie Mesiáša, narodenie Pána Ježiša Krista, jeho vstup do ľudského srdca ako ukrižovaného Spasiteľa, ktoré naplňuje nás veriacich svojim Duchom a raz príde v sláve.

Položme si, ale teraz spoločne otázku: Spája nás, kresťanov, myšlienka takéhoto adventu? Preniká advent naše záujmy, naše konanie? Keby sme sa len v tejto chvíli zamýšľali nad adventom, potom by to bolo skutočne málo. Veď Ježiš prišiel, preto ako Kráľ vekov a večnosti, aby s nami už teraz, uprostred nášho všedného dňa, života, nám pomáhal zvládnuť naše denné starosti. Veríme tomu? Ježiš poslal svojho Ducha Svätého, aby sme sa mu už teraz mohli zveriť a podriadiť sa, aby sa stal radcom našich detí i našej mládeže, aby bol našim pomocníkom v manželstve i v práci, v zdraví a aj v chorobe. Mali by sme sa adventom viac zaoberať, zamýšľať sa nad adventným posolstvom pre nás, aby mal pre nás skutočne pravý význam, dotkol sa cez nás i iných ľudí a ukázal na Božiu blízkosť. Mali by sme, bratia a sestry, urobiť niečo pre to, aby mal advent miesto v našich domácnostiach - domovoch, aby sa

prejavil v našom odpustení, v tom, ako sa správame k sebe navzájom ako manželia, ako deti a rodičia, ako susedia, spolupracovníci, a ako bratia a sestry.

Adventom by sme mali zamestnať našu myseľ i konanie, pretože: On skutočne príde. Napadne vôbec niekomu z nás, že Kristus skutočne príde? Zdá sa nám to nepravdepodobné? Avšak u proroka Malachiáša čítame: Ajhľa prichádza! Advent nie je ľudský nápad. Prichádza k nám z druhej strany, v každom storočí sa k ľudstvu blíži a stále viac zviera našu planétu. Skutočne príde! Budeme sa môcť vyhovoriť, že sme to nevedeli, že nám to nikto nepovedal?

Židia v Malachiášovej dobe nepatrili k tým, ktorí by nevedeli čo je advent. Očakávanie Mesiáša bolo vtedy veľmi silné. Prorok sa nemôže sťažovať, že by sa jeho súčasníci adventom nezaoberali. Avšak akého druhu bolo ich očakávanie? Aký advent vlastne čakali? Našiel Hospodin zaľúbenie v ich adventnej pobožnosti? Prorok odmieta ich zbožné reči v mene Hospodina. „Unavujete Hospodina svojimi rečami a spytujete sa: Čím Ho unavujeme? Tým, že hovoríte: Každý, kto pácha zlo, páči sa Hospodinu! a: On má v nich záľubu.

Kde je Boh práva?“ Akoby hovorili: Prečo netrestá našich nepriateľov? Nevyzerá to v dnešnej dobe tak, ako by sa Hospodinovi páčil ten, kto klame a podvádza? Ako môže Pán dopustiť, aby sa darebáci mali lepšie ako poctiví ľudia? Prečo nezasiahne v dobách zmätku a hrôzy v prospech svojich? Po takomto advente túžili Židia, aspoň vo väčšine. Chceli, aby sa raz ukázalo, že sú vyvolený národ, že majú pravdu.

Samozrejme, máme čakať, že Boh presadí svoju pravdu, máme čakať na spravodlivosť- ako čítame v Druhom liste apoštola Petra /3,13/: „Podľa Jeho zasľúbenia očakávame nové nebesá a novú zem, v ktorých spravodlivosť prebýva.“ Nestaviame sa však až príliš samozrejme s akousi povýšeneckou istotou Bohu po boku, ako kritici iných ľudí? Pán skutočne príde, tak ako to hovorí Písmo. Aký však bude Jeho príchod? Keď to chce prorok opísať, nenachádza dosť vhodných slov. Keď chce opísať Toho, ktorý príde dokáže to povedať len jedným slovom. V jeho opise akoby tri splývajú do jedného: Posol, Pán, Posol zmluvy. Jedná sa totiž o skutočnosť, ktorá sa slovami nedá primerane vyjadriť. I dnes sa my- kresťania snažíme vyjadriť Kristov príchod na náš svet rôznymi slovami i spôsobmi. Hlavne to však chceme naznačiť alebo i dosvedčiť celou svojou kresťanskou existenciou na zemi, že Kristus skutočne príde. „Ajhľa prichádza!- vraví Hospodin mocností.“ Svoju túžbu po Jeho príchode vyjadrujeme každú nedeľu na službách Božích, keď sa modlíme: „Príď kráľovstvo Tvoje“.

Deň Hospodinov príde, ale bude pre všetkých veľkým prekvapením. Predovšetkým pre veriacich, pre tých, ktorí sú skalopevne presvedčení, že Hospodin stojí pri nich, a že sa musí konať v ich prospech. Toto prekvapenie adventu vyjadruje prorok slovami: „Kto znesie deň Jeho príchodu? Kto obstojí, keď sa zjaví? Veď On je ako tavičov oheň a práčov lúh!“/ lúh sa používal na bielenie plátna/. Ako by prorok hovoril: Vy čakáte, že Boh zasiahne vo váš prospech? Áno, on iste príde. Ale vy privolávate Boha súdu na seba a na svoju cirkev! Advent znamená oheň taviča - ktorí pretaví - prečistí a zostane čistý drahý kov. Zostane však potom niečo z našej cirkvi? Podľa iného prirovnania znamená advent mydlo tých, čo bielia – perú – čistia - teda odstraňujú nečistotu. **To znamená, že bude očistené a odstránené všetko, čo k vyvolenému ľudu nepatrí. Súd začne.**

Takýto advent, takýto deň Hospodinov Izraelci nečakali. Ani my taký advent nečakáme. Ak by sme ho čakali v tom zmysle ako takýto advent prorok opisuje, myslím, že momentálne by sme začali žiť inak, než ako žijeme. Vyvolenému Božiemu ľudu hovorí prorok veľmi tvrdé slová: „Priblížim sa k vám na súd a budem náhlivým svedkom proti čarodejníkom a cudzoložníkom i proti tým, čo ukracujú na mzde nádenníka, vdovu i sirotu, odmietajú cudzinca a neboja sa ma- vraví Hospodin mocností“. Ak chceme ísť alebo sa chystáme v tejto adventnej dobe k stolu Pána, ktorý za nás zomrel a tak nás smrťou očistil, je potrebné, aby sme sa najprv posadili medzi nečistých, hriešnikov, nie medzi sudcov, ale medzi obžalovaných. Kvôli týmto ľuďom prišiel Ježiš. Ak budeme potrebovať Ježišovo odpustenie ako oni, prichádzajúci Pán bude môcť s tým niečo pre nás urobiť. Lebo Ježiš povedal, že prišiel kvôli hriešnym, nie kvôli spravodlivým. To je Jeho skutočný advent. Ak zvoláme aj my v túto adventnú dobu: „Bože buď milostivý mne hriešnemu!“, premení sa nám Pánov stôl na požehnanie. Ak však zostaneme v pozícii sudcov, pôjdeme k Večeri Pánovej zbytočne. Náš hriech nám zostane. Boh je milosrdný. Nenechá ľudstvo hniť v hriechu. Chce ho z neho dostať. Svojim adventom vyťahuje Ježiš ľudí z hniloby hriechu a volá ich na cestu, po ktorej šiel a po ktorej k ľudstvu opäť prichádza. Na tej ceste sú čerpacie stanice Ducha Svätého, aby sme sa mohli dostať k cieľu, ktorým je večnosť s Bohom. Prekvapenie adventu je súd. Avšak advent neprináša ľudstvu skazu, ale práve naopak vytrhnutie zo skazy, prečistenie a zmocnenie. Súd adventu neznamená koniec ľudstva, ale koniec všetkého špinavého a bezcenného.

Zmyslom Malachiášovho proroctva je varovať Boží ľud, prebudiť veriacich. Zmyslom adventu je obnovenie zmluvy so živým a konajúcim Bohom, ktorý nenávidí hriech, ale hriešnikov miluje. Preto v proroctve čítame: a budú správne prinášať Hospodinovi obete. Aj my obnovme svoju zmluvu s Bohom. Obnovme sľuby –krstné, rodičovské, konfirmačné, manželské. Skutočne chcime patriť Kristovi a to práve v dnešnej dobe! Nech nám tohtoročný advent dá novú milosť uprostred morálneho rozkladu našej spoločnosti. Nech sa naša viera uprostred Božieho súdu upevní istotou, že Pán skutočne príde, aby zachoval ostatky svojho ľudu.

Amen.

Malý vianočný manuál:

Ako nezabiť Vianočnú pointu

Ľubomír Badiar

Už aby bolo po tom!

Deti sa obvykle tešia – bude voľno, prázdniny, kopec snehu. Tie maličké sa nedočkavo vypytujú, koľkokrát sa ešte musia vyspať, aby nadišiel ten vytúžený večer. A my, dospelí, si možno povzdychneme: to bude zasa stresov a nervozity! Namiesto pokoja a odpočinku – naháňačky, nákupy, starosti. Už aby bolo po tom!

Sviatočné momenty života

Počas roka je ich niekoľko – narodeniny, jubileá, významné dni, chvíle úspechu... Oslavovať významné dni života je umenie, ktorému sa človek musí stále učiť. Naše sviatočné dni sú vrcholom a plodom našich všedných dní. Bez práce nie sú koláče a bez koláčov nie sú sviatky a bez sviatkov je život zúfalo stereotypný. Sviatky sú priamo úmerné kvalite našich všedných dní a rozpaky nad sviatočnými dňami len svedčia o našej ľudskej neschopnosti uchopiť ich význam.

Sviatky sú dni, kedy sa môžeme venovať tomu, na čo vo všedné dni nemáme čas. To však neznamená, že budeme doháňať všetky resty, alebo že sviatky preleňošíme a prespíme! Sviatky nie sú dňami zaháľky, majú to byť dni vyhradené inej činnosti. Hlavne by sme sa mali venovať druhým. Venovať im svoj čas, viac sa zblížiť, vyrozprávať, načúvať si navzájom..., jednoducho – byť spolu. Možno, že nechuť, s ktorou niektorí ľudia hovoria o sviatkoch ako o dňoch “nudy”, pramení práve z toho, že už vôbec nedokážu byť spolu, nemajú si čo povedať – ich vzťahy sú vychladnuté a umierajú. A to je zlé znamenie. **Aj v tomto nám môžu Vianoce otvoriť oči pre to zabudnuté dávne vianočné „know-how“!**

Čo je dôležité?

Ak má byť sviatočný deň hlbokým a príjemným zážitkom, treba toho veľa pripraviť! A možno že ani nie – ale skôr nepodceniť tie dôležité veci a nenechať ich na poslednú chvíľu – lebo mali byť prioritou.

Zaujal ma jeden príbeh starého muža, ktorý sa dožil vzácnych 90. narodením, a to je bezpochyby krásne jubileum. Jeho dom sa naplnil do posledného miesta – zišli sa deti, vnúčence, pravnúčence. Staručkému deduškovi nanosili rozmanité darčeky: niečo milé, niečo užitočné a aj niečo nepotrebné. Veď koľko už toho potrebuje taký starý človek! Rozbaľovanie darov nemalo konca, potom nasledovala hostina, zábava a nakoniec tradičné “televízno-internetové hody”. Čas, keď bol deduško v centre pozornosti, trval iba necelú hodinku – kvôli nepodstatným veciam prestal byť veľmi skoro “hviezdou” celých osláv. Darčeky, jedlo, televízor... zatienili jeho osobu. Postupne zostal sám zabudnutý kdesi v kúte... Mám pocit, že toto je výstižné podobenstvo o našich moderných vianočných dňoch. **Pravý obsah Vianoc sa dostáva do kúta, pretože sme urobili dôležitejšími veci nepodstatné.**

Pribrzdite vonkajšie Vianoce

Skúste tohto roku obmedziť vonkajšie prípravy na múdru a primeranú mieru. Organizačné a materiálne veci nás oberajú o cennú energiu ešte pred tým, než TO hlavné nastane! Ak sa chceme na Vianoce zastaviť, musíme začať brzdiť už dlho pred nimi. Brzdná dráha pokoja, dobrej atmosféry a sústredenia sa na to podstatné – je totiž dosť dlhá! Dnes nám odborníci z psychológie hovoria o najnovších poznatkoch a varovne dvíhajú prst: žijeme príliš rýchlo, nedokážeme sa zastaviť ani pri výnimočných príležitostiach roka – jubileách, sviatkoch, rozlúčkach. Tých, ktorí sa rozbehli príliš divokou rýchlosťou, s najväčšou pravdepodobnosťou

čaká tvrdý náraz – veď naše zdravie nie je zo železobetónu! **Preto pamätajte: začnite brzdiť dostatočne zavčasu!**

Naplňte sviatky pohodou

Nechcite všetko presne vopred naplánovať! Vždy sa to nakoniec zvrtne inak: dedka sekne v krížoch, deti prechladnú, návšteva sa na poslednú chvíľu ospravedlní alebo príde neskôr... Nechcite riadiť Vianoce ako generál či režisér. Nechajte sa vy sami riadiť atmosférou Vianoc. A hlavne nebuďte sebci. **Na sviatkoch je krásne to, že sa páčia aj tým druhým. Až v svetle ich radosti sa rozsvieti tá vaša radosť.** Až ich spokojnosťou budete aj vy spokojní.

Menej je viac

Namiesto perfekcionistického sústredenia sa na sto percentný dostatok jedla, ozdôb, pohodlia – skúsme si nasadiť iné okuliare a nimi **zaostriť na tak často zanedbávané vzťahy s blízkymi i vzdialenými.** Objaviť znovu hĺbku úprimných a blízkych vzťahov a vzájomnosti je najväčším klenotom vianočného času. Veď Posol tých prvotných Vianoc neprišiel za nami na túto Zem kvôli ničomu dôležitejšiemu! Jeho misia bola pripravená hlavne preto, aby nám všetkým – TEBE i MNE BOH osobne doručil pozvanie do vzťahu. Toho najdôležitejšieho vzťahu vo vesmíre. Tento vzťah bol totiž prerušený, pretrhnutý, možno aj zničený. Je čas ho znovu nadviazať. **Pekne to vystihuje práve latinský tvar slova náboženstvo – "Re-ligio", čo znamená znovu-zviazať roztrhnutý vzťah.** Človeka s Bohom, manžela s manželkou, rodičov s deťmi, priateľov...

Život Vianoc je ukrytý v ich najhlbšom vnútri

Biblický vianočný príbeh má hlboký vnútorný rozmer, ale aj poučné vonkajšie okolnosti. O vnútornom obsahu som už písal, teraz sa pozrime na kolorit príbehu zvonku. Aký materiálny „boom" sprevádzal Kristov príchod na svet? Maštaľ-jasle-slama-noc-zvierací pach-chlad-tma. Chcel nám týmito „vonkajšími" okolnosťami Autor tohto príbehu povedať niečo dôležité? Chce týmto ultra-kontrastným rozdielom medzi vonkajším prostredím a vnútornou hodnotou povedať niečo viac, ako na prvý pohľad vidíme?

Som presvedčený, že áno!

Aj toto je jeden z paradoxov nášho života. To cenné a vzácne v živote je ukryté v hĺbke jeho poznania. Tá cenná pravda o živote nás ľudí je vložená do hĺbky, blízkosti, vzájomnosti, šťastia blízkych a fungujúcich vzťahov. Tento stav nazývame – LÁSKA. Človek môže byť obklopený tými najdokonalejšími vecami tejto doby, ak však nemá aspoň jediný takýto vzťah, stáva sa chudákom a nešťastným.

Zak - farár z buše

Laco Ontko

Bývalý olympijský športovec

Každý z nás si žije v svojej bežnej realite. Mnohým sa zdá ťažšia, plná prekážok, nedostatku a komplikácií. Aby sme si vedeli nastaviť pravdivé zrkadlo a uvedomiť si, ako sa máme dobre a byť za to vďační, potrebujeme niekedy spoznať príbeh, ktorý nás prebudí. **Bezpochyby takým je i život kňaza - misionára Zakayo Malekwu z Tanzánie, ktorý prišiel na Slovensko v dňoch 11. – 17.10.2013.**

Misionár na 100%

Pastor Zak, ako ho všetci volajú, je farárom a misionárom Tanzánskej luteránskej cirkvi v meste Dongodesh. Jeho prvoradým poslaním je privádzať hlavne mladých, ale i starších ľudí k Pánovi Ježišovi. So svojou hudobnou skupinou Mashahidi obchádzajú osady Mbulskej diecézy a hovoria o nádeji a spasení. Pritom to nie je vôbec jednoduché. V ich krajine je totiž 30% moslimov, 30% kresťanov a 35% obyvateľov vyznávajúcich tradičné africké kulty. No Zak už od mladosti mal srdce zapálené pre Pána Ježiša a pre nesenie evanjelia. O Ježišovi rozprával všade, kde len mohol. No v tom čase bola v Tanzánii vláda komunistov. Tí ho nevedeli umlčať, tak ho poslali na štúdium politických vied do Číny. No mladý Zak nezaprel ani tam svoju vieru. S niekoľkými kresťanmi založili biblickú skupinku a spievali nahlas s gitarou kresťanské piesne. To sa nepáčilo komunistom, a tak ho chceli vykázať z krajiny, čo by pre neho i pre jeho rodinu mohlo mať značné následky. Boh sa však postaral. Predviedli ho na ambasádu jeho krajiny, kde mali vybaviť detaily vyhostenia. Manželka veľvyslanca však bola tiež kresťanka. **A veľvyslanec bol vplyvný muž. Tak nakoniec Zak zostal na škole a dostal iba jedinú podmienku, že má spievať tichšie.**

Medaily a olympiády

Keď absolvoval vojenskú službu, všimli si ho hľadači športových talentov. Po tréningovej príprave získal úspechy v hode oštepom na africkom šampionáte. Zúčastnil sa ho od roku 1979 a získal v

rôznych rokoch jednu zlatú, dve strieborné a jednu bronzovú medailu. Vďaka tomu sa zúčastnil troch olympiád. No ani ako športovec neprestal evanjelizovať. **Zaujímavá bola Olympiáda v Moskve v roku 1980. Po pretekoch sa totiž Zak vybral do ulíc hovoriť o Ježišovi. O krátky čas ho však zatkla KGB a vypočúvali ho niekoľko hodín.** No i tu sa Pán Boh postaral, Zaka prepustili a dostal prísny zákaz opustiť olympijskú dedinu.

Keď Pán Boh koná, diabol sa tiež snaží

Po ukončení aktívnej športovej kariéry sa opäť vrátil do svojej rodnej dediny, kde sa po dosiahnutí patričného teologického vzdelania začal naplno venovať misii, najmä medzi mladými. Mal ich veľmi na srdci a bol v tomto smere aktívny. No keďže sám je veľmi dynamický a emotívny človek, používal na oslovenie, ale aj pri bohoslužbách svoj prejav a radostnú hudbu. A Pán Boh pridával zachránených. Ale vtedy diabol zaútočil zvnútra. Niektorým členom evanjelickej cirkvi táto forma začala prekážať. Vyvinuli až taký tlak na zodpovedných, že títo brata Malekwu zbavili možnosti kázať a dokonca ho vylúčili z cirkvi. Ale i tu sa Boh postaral. Zak dostal možnosť ísť študovať do Ameriky, kde si doplnil teologické vzdelanie. Ľudia, ktorí sa obrátili vďaka Zakovej službe ďalej nasledovali Boha, ale tradičná forma ich neoslovovala, preto odišli do letničných zborov. Vďaka tomu po príchode domov Zak dostal opäť svoje miesto, pretože kompetentní pochopili, že je lepšie, keď mu dajú priestor, aby robil veci dynamickou formou, aby mohli ľudia aj vďaka nemu zostať súčasťou evanjelickej cirkvi.

Život s vierou v ťažkej realite

Dnes je teda Zak farárom a zároveň misionárom. Okrem toho sa v svojom dome stará o 30 sirôt a ľudí bez prístrešia, ktorým sa snaží pomôcť dostať sa do života. Sám žije veľmi skromne. Celý ekonomicky aktívny vek sa venoval misii, všetky úspory použil na pomoc ľuďom. A teraz žije s vierou, že sa Pán Boh o neho a jeho rodinu postará, i keď on už nebude vládať, alebo tu nebude. A tento postoj nie je ľahký. **V Tanzánii, tak ako vo väčšine Afriky, neexistuje žiadne sociálne ani zdravotné zabezpečenie. Ak si teda človek v ekonomicky aktívnom veku nenašetril na starobu, je bežné, že sú on i jeho rodina odsúdení na smrť vyhladovaním.**

Na Slovensku kvôli vďačnosti

Návštevu na Slovensku Zak absolvoval, aby poďakoval ľuďom, ktorí pravidelne i jednorázovo prispievajú cez projekt Deti Afriky na pomoc a podporu sirotám a deťom v núdzi, na ich prežitie a podporu štúdia. Zak absolvoval niekoľko stretnutí, aby prezentoval zložitosť fungovania a problémy, ktoré Afrika postihnutá hladomorom a ďalšími civilizačnými chorobami má. Takisto ale hovoril o tom, ako sa miestna evanjelická cirkev snaží byť pomocou tam, kde je to len možné.

Rád sa stretol aj so žiakmi Evanjelického gymnázia J.A. Komenského v Košiciach, i s deťmi v Evanjelickej materskej škole na Muškátovej ulici. Obzvlášť milým bolo prijatie u brata biskupa Východného dištriktu ECAV Slavomíra Sabola, ktorý sa veľmi aktívne zaujímal o situáciu v Tanzánii i o projekt Deti Afriky.

Prosíme Vás, bratia sestry, milí čitatelia SDG o modlitby za brata Zaka, jeho službu i jeho krajinu. A ak môžete, podporte tento projekt i finančne. Pán Boh Vám to mnohonásobne vráti. Pri návšteve brata Malekwu sme natočili jeho životný príbeh, ktorý je veľmi bohatý na silné okamihy, kedy Boh ukázal svoju veľkosť a lásku. Tento príbeh chceme pre povzbudenie i na podporu projektu spracovať a vydať na DVD.

Projekt Deti Afriky

Začal sa pôvodne v Třínci, kde zbor Sliezskej evanjelickej cirkvi pod vedením farára Michala Klusa prevzal záštitu nad niekoľkými sirotami a deťmi zo sociálne veľmi biednych pomerov v škole v Dongobeshi. Tú bratia a sestry z Třinca vybudovali tak, že z pôvodného počtu 20 detí sa škola rozrástla na viac ako 200 študentov. V roku 2012 sme sa vďaka bratovi Marošovi Simonovi k tomuto projektu pridali aj my. Začali sme pravidelnou podporou konkrétnych detí.

V roku 2013, sa po osobnej ceste Maroša Simona sa otvorila nová fáza projektu a to podpora detí zo školy Yedidiass v Maretadu. Celkovo už zo Slovenska odišlo do Tanzánie okolo 3 000 eur, čo nie je rozhodne málo.

Ako sa dá prispieť

V prvom rade ide o pravidelnú mesačnú podporu konkrétneho študenta, ktorého rodina si nemôže dovoliť platiť školné, čiastkou 17 eur mesačne. **Na podporu študenta ide celá čiastka!**

V prípade, že chcete podporovať študenta, kontaktujte nás na **detiafriky@detiafriky.sk** a my Vám zašleme podrobné informácie. Ďalej ide o podporu dobudovania a zabezpečenie základného vybavenia školy. Momentálne je najdôležitejšie zastrešenie priestorov pre učiteľov.

Číslo účtu: 2100346091/8330
Podpora potrieb detí v.s. 1999
(všeobecná podpora, nie pravidelná podpora)
Podpora učiteľov v.s. 2100
Miestnosť pre učiteľov v.s. 2200
Všeobecná podpora projektu v.s. 3000
Všeobecná podora projektu bude použitá na propagáciu projektu. Ostatné prostriedky budú všetky zaslané do Tanzánie. Konkrétne informácie: **www.detiafriky.sk.**

Čím žilo EGJAK v uplynulých mesiacoch

Stanislav Kocka

V týchto mesiacoch naše Evanjelické gymnázium žilo nielen vyučovacím procesom, ale snažili sme sa nezanedbávať tiež duchovnú stránku pre učiteľov aj študentov.

Pre našich učiteľov sme v septembri pripravili v jedno **piatkové popoludnie spoločný čas, kde sme sa cez hry a aktivity viac mohli spoznať a stráviť uvoľnený čas v budovaní priateľstiev.** Pre duchovné budovanie našich učiteľov slúžia biblické hodiny raz mesačne.

Pre našich mladších študentov – prima – tercia sme pripravili **Noc v škole, aby sme mohli zažiť atmosféru školy nielen počas vyučovania, ale aj iným, zaujímavejším spôsobom.** Čakali nás hry, šport, premýšľanie nad témou, spoločenské hry, bufet a veľa zábavy. Bolo nás spolu 90, za čo sme Bohu vďační. Skupinka študentov v októbri navštívila choré detičky v školskom zariadení na detskom oddelení NSP, kde sme sa učili nové piesne, zoznamovali sa, rozprávali príbeh a zahrali rôzne hry. Sme vďační, že môžeme aj týmto deťom prinášať Božiu lásku a

Už pár rokov pravidelne chodíme v októbri s našimi plnoletými študentmi darovať krv na transfúznu stanicu. Aj teraz nás bolo 32, väčšina prvodarcov? a bol to pre mnohých silný zážitok z pocitu, že aj takto môžu niekomu reálne pomôcť, či dokonca zachrániť život.

Koncom októbra sme strávili s 20 našimi prvákmi spolu s 11 členmi nášho tímu víkend vo Veľkom Slavkove. Niet nič lepšie na budovanie vzťahov a vedenie zmysluplných rozhovorov, ako dlhší spoločný čas v krásnom prostredí. Bolo to pre všetkých veľmi inšpirujúce a opäť nás to posunulo bližšie k sebe a k Bohu. Tiež sme vďační všetkým, ktorí sa podieľajú na príprave pravidelných ranných bohoslužieb, ranných chvál či modlitebných stretnutí. Sme radi a vďační, že máme toľko možností na našej škole rôznou formou hovoriť evanjelium, budovať vzťahy tak medzi študentmi, ako aj v učiteľskom zbore.

Postrehy z luteránskeho Fínska

Ondrej Kolárovský, farár Košice - Terasa

Na jeseň tohto roka som mal možnosť stráviť **5 týždňov na študijnej návšteve Fínskej evanjelickej cirkvi.** Štipendium pre tento pobyt ponúka seniorát pri meste Kokkola. Cieľom programu je oboznámiť sa so životom evanjelickej cirkvi vo Fínsku a tiež prezentovať život cirkvi z danej krajiny. Navštívil som prakticky 9 cirkevných zborov tohto seniorátu (Kannus, Toholampi, Veteli, Perho, Kaustinen, Halsua, Kälvia, Kokkola, Lohtaja).

Program pozostával z mnohého cestovania, keďže som sa počas týždňa presúval na 2-3 miesta. **Zúčastňoval som sa aktivít, ktoré v danom čase prebiehali v miestnom zbore, navštevoval som miestne školy, kde som na hodinách prezentoval Slovensko a našu cirkev, a tiež slúžil zvesťou.** V nedeľu som vždy kázal, pričom väčšinou mali na službách Božích aj Večeru Pánovu, pri ktorej som asistoval. Zažil som služby Božie s požehnaním detí, zvláštne služby Božie pre starých, chorých a hendikepovaných ľudí, inštaláciu miestnej farárky a iné.

Tiež som mal možnosť navštíviť biskupský úrad príslušnej diecézy (dištriktu) v Oulu, kde som strávil v rozhovor s pracovníkmi jednotlivých oddelení. Navštevoval som miestne biblické hodiny, modlitebné stretnutia, domovy sociálnej starostlivosti pre dôchodcov i mentálne postihnutých, kluby pre deti, stretnutia mládeže, zúčastnil som sa aj krstu... Aktivít bolo počas týchto týždňov dosť a aj počas rozhovorov s miestnymi ľuďmi som mal možnosť získať mnoho podnetných informácii. Zaujímavosťou bola návšteva koncertu najznámejšieho fínskeho interperta a skladateľa gospelovej hudby, Pekku Simojokiho.

Situácia luteránov vo Fínsku je značne odlišná. **Reformačné myšlienky sa šírili vo Fínsku, ktoré bolo v tom čase súčasťou Švédskeho kráľovstva, pomerne skoro. Hlavným propagátorom reformačných myšlienok bol Mikael Agricola** (c. 1510 – 9 April 1557), ktorý sa stal v r. 1554 biskupom v Turku. Preložil Novú Zmluvu do fínčiny a je považovaný za tvorcu literárnej podoby fínskeho jazyka.

Súčasná Fínska evanjelická luteránska cirkev má **9 dištriktov (diecéz) a 466 cirkevných zborov. Asi 80% obyvateľov Fínska je členom tejto cirkvi pri počte 5,4 milióna obyvateľov.** Fínsko je 8. najväčšou krajinou Európy s hustotou len 16 obyvateľov na km2 (na Slovensku je pri poronateľnom počte obyvateľov 111 obyv/km2). Fínsko je takmer 7x väčšie rozlohou než Slovensko.

Fínsko má štedrý sociálny systém s veľkou podporou hendikepovaných. Integrácia postihnutých detí v školách je bežná a viditeľná. Takéto deti majú v škole svojho osobného asistenta, okrem toho je k dispozícii pre žiakov aj špeciálny učiteľ, ktorý sa venuje tým, čo majú študijné problémy. Úroveň fínskeho

školstva je povestná a mal som možnosť presvedčiť sa o jeho kvalite. Školy boli veľmi dobre vybavené, udržiavané, a čo ma prekvapilo, žiaci boli veľmi disciplinovaní. Na strednej škole už žiaci bez problémov komunikujú v anglickom jazyku. Okrem angličtiny majú povinnú švédčinu, prípadne sa učia aj ďalšie jazyky.

Škandinávia je značne odlišná od strednej Európy. Celkovo krajina na mňa urobila silný dojem, aj keď nie každému sa musí páčiť. Fínsko je z veľkej časti rovinaté, nie je však nudné vďaka nádherným lesom. Lesy sú skutočne ich zeleným zlatom a aj v súčasnosti tvoria významnú časť ekonomiky. Ich hospodársky les vyzerá ako u nás les v národnom parku, s množstvom lesných plodov, húb, čučoriedok a iných bobúľ.

Fínsko bolo ešte pred 100 rokmi pomerne zaostalá agrárna krajina, pričom aj poľnohospodárstvo kvôli tvrdým podmienkam je značne úzko orientované, najmä na pestovanie raže a zemiakov, z hospodárskych zvierat je to najmä hovädzí dobytok a produkcia a spracovanie mlieka. Dnes je Fínsko vysoko rozvinutá krajina s vysokou kvalitou života. Fíni si vážia svoju krajinu, životné prostredie a sú hrdý národ. Pritom po stáročia boli súčasťou Švédskeho kráľovstva a v 19. storočí súčasťou cárskeho Ruska. Ako nezávislý národ sú necelých 100 rokov.

Okrem výborného sociálneho systému, kvalitného vzdelávania patrí Fínsko medzi krajiny s najnižšou mierou korupcie na svete. Aj keď vo Fínsku platia vysoké dane, peniaze z daní ľudia vidia, že sú používané na obecný prospech. Tiež miera kriminality je pomerne nízka. Ako príklad poviem, že na vidieku je bežné, že **pred školou stojí vyše 100 bicyklov – bez zámky. A nezmizne ani jeden...**

Luteráni vo Fínsku nezažili protireformáciu ako my v strednej Európe, preto ich náboženské prejavy nám môžu pripadať „katolícke“. Keďže ich teológia i cirkevná prax nebola ohrozená, tak je cítiť väčšiu slobodu a tiež veľkorysosť voči odlišnosti, necítia sa ohrození inými cirkvami či denomináciami.

Ak tam bol nejaký iný zbor, tak väčšinou baptisti alebo apoštolskí, v meste aj pravoslávni. V celom Fínsku je asi len 7 katolíckych farností.

Fínska cirkev zažila v minulosti 5 veľkých prebudení. Čo ma prekvapilo, tak postoj cirkvi voči týmto prebudeneckým hnutiam nie je odmietavý. Pritom tieto prebudenecké hnutia sú organizované, majú svoje vzdelávacie programy, budovy, stretnutia a podobne. Oni sami sa však tiež vnímajú ako súčasť fínskej cirkvi. Priznám sa, že tento vzťah je dosť ťažké pre nás pochopiť. Na jednej strane by sme ich asi my vnímali doslova ako „cirkev v cirkvi", na strane druhej mi viacerí farári hovorili, že členov týchto hnutí vnímajú ako prínos pre cirkev, aj keď oni sami sú zdržanliví v tom, aby sa priamo identifikovali s niektorým z týchto hnutí. Tým by si totiž mohli zavrieť dvere k tým členom cirkvi, ktorí nie sú z týchto hnutí, prípadne sú členmi iného hnutia.

Oblasť, v ktorej som bol, je vnímaná aj v rámci Fínska ako tzv. „biblický pás", je to konzervatívnejšia oblasť. Liberálnejšie oblasti sú na juhu Fínska, v okolí Helsínk a ďalších väčších miest. Stále aktuálnou otázkou je pre mnohých ordinácia žien v cirkvi. Viaceré konzervatívne skupiny, či dokonca aj priamo niektorí farári odmietajú ordináciu žien. To bolo zase trochu zvláštne pre mňa.

Mal som teda možnosť stretnúť skutočne rôznorodých ľudí. Hovoril som s farármi, ktorí sú proti ordinácii žien, spolupracoval som aj so ženami farárkami. Bol som účastný programov oficiálnej cirkvi, ale bol som aj na stretnutiach niektorých prebudeneckých skupín.

Fínska cirkev prechádza tiež zmenami kvôli finančnej kríze. Aj keď z nášho pohľadu - takú krízu, ako majú oni, by sme hneď brali. To, čo oni vnímajú ako krízu, je z nášho pohľadu hojnosť nad hojnosť. **Podľa zákona každý cirkevný zbor má mať ako svojho zamestnanca farára, organistu a pracovníka pre diakoniu.** V niektorých malých zboroch majú týchto pracovníkov len na polovičný úväzok, respektíve majú združenú pracovnú náplň - napríklad pracovník pre mládež je aj pracovníkom pre misiu. Organistka je aj sekretárkou a pod. Vo väčšine zborov majú okrem vyššie spomenutých aj pracovníkov pre deti, správcu cintorína (cintoríny sú vo Fínsku v správe cirkvi), účtovníka a ďalších. **Najväčší zbor v meste Kokkola (cca 27 tisíc členov) má tri kostoly, 10 farárov pre fínskych veriacich a 3 pre švédskych, spolu asi okolo 60 zamestnancov** (účtovníci, sekretariát, diakonia, misia, mládež, deti...). Okrem toho sú k nemu pridružené ešte ďalšie tri zbory v okolitých obciach. V miestnych novinách sú každý týždeň aktuálne oznamy o bohoslužobných aktivitách a novinkách zo života všetkých kostolov v zbore.

Život cirkvi je odlišný aj v tom, že nedeľné služby Božie nevnímajú tak ústredne ako je to u nás. Návštevnosť na službách Božích je výrazne nižšia ako u nás. Na druhej strane, omnoho viac ľudí je zapojených do rôznych stretnutí a aktivít počas týždňa. Okrem toho, často členovia prebudeneckých hnutí majú svoje vlastné aktivity (od stretnutí mládeže po nedeľné spoločenstvá). Je to teda oveľa rôznorodejšie a ťažko porovnateľné so životom u nás. Uvediem príklad, v nedeľu na služby Božie v 5000 zbore (1000 členný zbor je považovaný za maličký) príde cca 120 ľudí, ale aktivít počas týždňa sa zúčastní cca 300 ľudí.

Cirkevné zbory majú rozvinutú diakoniu, najmä návštevnú službu. Keďže každá obec sa snaží mať svoj vlastný domov sociálnych služieb, pracovníci cirkvi tam pravidelne chodia. Tiež je bežné na školách vyučovanie náboženstva a duchovné zamyslenia, pracovníci s mládežou chodia do škôl na neformálne rozhovory so študentmi a žiakmi.

Farári nosia bežne čiernu košeľu s kolárikom, ale tieto košele nosia príležitostne (napr. keď idú do škôl) aj pracovníci s mládežou (modré) a pracovníci diakonie (zelené).

Biskupský úrad v Oulu (mesto veľkosťou porovnateľné s Košicami) ma prekvapil svojou prostotou. Čakal som oveľa okázalejšie a reprezentatívnejšie sídlo. V podstate ide o súbor niekoľkých starších budov, ktoré sú zrekonštruované a prispôsobené svojmu súčasnému účelu. Napríklad učebňa je bývalá stajňa. Keď som sa nad tým podivil, tak reakcia domácich bola: A ako inak by to malo byť?

Ak by sme si mohli zobrať z niečoho príklad, tak okrem ich silnej diakonie, je to aj ich záujem o misiu. Prakticky v každom cirkevnom zbore bola skupinka podporovateľov misie. V každom zbore boli na nástenke fotky misionárov, ktorých podporovali. Mal som možnosť sa s niektorými aj osobne stretnúť. Silným zážitkom bol rozhovor s bývalou misionárkou v Etiópii, ktorá tam pracovala vyše 30 rokov. Aj keď dnes už misijný zápal nie je v cirkvi taký silný ako v minulosti, predsa povedomie o misii je stále prítomné.

Ďalšou zaujímavou a pre mňa bola práca s utečencami a prisťahovalcami v meste Kokkola. Mal som možnosť rozprávať s pracovníčkou cirkvi o tejto práci. Nie len štát, ale aj cirkev má silný záujem, aby sa týmto ľuďom podarilo úspešne integrovať do spoločnosti. Niektorí z nich prichádzajú ako kresťania, mnohí ako moslimovia či iných vyznaní (Sudán, Irak či východná Ázia). Vďaka tomu som mal možnosť vidieť aj černošský sobáš, čo bol zážitok sám o sebe.

Z bohoslužobných príležitostí, kde som kázal, by som ešte spomenul aj tzv. omšu sv. Tomáša, čo je liturgický formát prispôsobený pre ľudí, ktorí sú cirkvi vzdialení. Nazvať ako ako mládežnícke služby Božie nie je celkom presné, ale asi je to najbližšie tomu, čo my poznáme.

Každopádne, to najlepšie vo Fínsku boli ľudia, ktorých som tam mal možnosť stretnúť. Či už to bola rodina farára, ktorý celý tento program inicioval a koordinuje, množstvo farárov i pracovníkov v jednotlivých zboroch, učiteľov, detí a žiakov i bežných ľudí. Fíni majú povesť veľmi zdržanlivých ľudí, čo je v istom zmysle pravda. Ja ako slovenský introvert som sa tam cítil ako extrovert. Ale keď sa človek s nimi bližšie spozná, sú to veľmi milí ľudia, ktorí sa vedia smiať. Samozrejme, ja som sa pohyboval v cirkevných kruhoch a tam som stretol nemálo hlboko veriacich, úprimných a pre Boha zapálených ľudí. Sekularizácia však je prítomná aj tam. Aj keď máme rôzne podmienky, predsa čelíme dnes ako kresťania v spoločnosti podobným výzvam.

A ako tam povedal jeden z bratov farárov pri spoločnom rozhovore – aj dnes by sme potrebovali ďalšie duchovné prebudenie...

Malý kvíz o Fínsku:

1. vo Fínsku je najväčšia svetová spotreba na jedného obyvateľa:
a) alkoholu b) kávy c) mlieka

2. Každá fínska domácnosť má v dome
a) saunu b) vaňu c) studňu

3. Muži vo Fínsku si k dobrému obedu bežne dajú
a) pivo b) mlieko c) džús

4. Problémy s dopravou začínajú mať, keď teplota klesla pod
a) -15 b) -20 c) -30

5. Súčasťou bežných fínskych raňajok je
a) ovsená kaša b) zemiakové placky c) vajce so slaninou

6 .Jedna z indegriencií typického fínskeho koláčika je (karelský koláč)
a) brusnicový pretlak b) ryža c) tvaroh

7. „Fínsky sen" znamená mať
a) červený drevený domček so zemiakovým poľom
b) žltý drevený domček s ražným poľom a kravou
c) červený murovaný domček s kravou a kusom lesa

Správne odpovede:
1b 2a 3b 4c 5a 6b 7a

Ako pokračuje výstavba kostola

Ondrej Kolárovský, farár Košice - Terasa

V minulých dvoch číslach SDG sme sa venovali architektúre kostola. Dnes sa budeme venovať viac najmä finančným otázkam. Hospodársky a stavebný výbor pripravili prehľad financovania výstavby kostola za celé obdobie od začiatku, v r. 2006 až do súčasnosti. Všetky sumy sú zaokrúhlené na tisícky eur a údaje sú k 30. 6. 2013. Odpočet financovania stavby robíme pravidelne počas celého priebehu výstavby ku každému polroku. Sumy, ktoré zverejňujeme, sú určené jednak podľa skutočných podkladov z projektu, potom na základe skutočne vykonaných prác a zaplatených faktúr a potom odhadom (interiér kostola ako je oltár a stoličky). K interiéru kostola nie je urobený projekt, ale jeho návrh sponzorsky realizuje autor hlavného projektu, Ing. Arch. M. Ferjo. **Keďže však návrh interiéru ešte nie je uzavretý, nie je možné ani definitívne určiť výšku nákladov na jeho realizáciu.** K tomu odhadujeme sumu **100.000,-€.** Odhadom je stanovená aj cena cesty, parkovísk a rondola, ktoré nie sú na našom pozemku, ale na mestskom. Boli sme zaviazaní k realizácii aj tejto časti pri prvom stavebnom konaní. Táto cena však nie je pevná, pretože sme v rokovaní jednak s majiteľmi polikliniky Terasa ako aj s mestskou časťou ohľadom spolufinancovania tejto časti. Tu predpokladáme nakoniec nižšiu cenu, ako bola pôvodne stanovená.

Čo sa týka navyšovania ceny stavby počas výstavy, tak jednu časť tvoria náklady, ktoré neboli pôvodne rozpočtované a jednak tie, kde sme pristúpili k zmenám technologických postupov či materiálov. Tu bola urobená aj istá úspora. Medzi veci, ktoré neboli pôvodne rozpočtované a boli realizované ako práce navyše, patria napríklad oprava základov a ich posilnenie či úprava, (napríklad úprava úrovne podláh do jednej roviny v priestoroch kancelárie), spevnenie dosky nad suterénom, úprava vývodov kanalizácie, oprava izolácie, odvodnenie stavby.

Medzi veci, ktoré boli v rozpočte, ale cena bola upravená, išlo najmä o vežu kostola, niektoré nosníky, strechu, okná (všetko navýšenie), elektroinštalácia a kúrenie (pri týchto bola cena znížená). Zvýšenie ceny pri veži a nosníkoch bolo zapríčinené náročnejším technologickým postupom, pri streche a oknách to bolo zmenou materiálov za kvalitnejšie ako boli pôvodne navrhované.

Pre správne čítanie tabuľky postupujte zľava doprava. Vždy ďalší stĺpec smerom napravo bližšie špecifikuje položky v predchádzajúcom stĺpci. Pre záujemcov je možné k nahliadnutiu aj podrobný odpočet stavby po jednotlivých položkách či v priebehu rokov. V nákladoch sú zahrnuté všetky náklady, t. j. aj cena projektov, inžinierska činnosť, poplatky na úradoch, atď.

Upozorňujeme, že cena pri položkách/prácach, ktoré ešte neboli zrealizované, sa môže v priebehu výstavby ešte meniť ako smerom nahor tak i nadol.

Čo bolo doteraz zrealizované? Hrubá stavba je v podstate hotová, kompletne zastrešená (doteraz sme nezaznamenali problémy so strechou, pričom už prešla jedna zima a jar s letom), osadené sú všetky okná, zateplená je čiastočne hlavná loď. Elektroinštalačné rozvody sú urobené na 90% a čoskoro budú ukončené, prichystaná je realizácia kúrenia, čiastočne sú urobené rozvody vody, osadené sú komíny). V tomto roku prebiehala výstavba pomalšie ako rok predtým. Súviselo to najmä so zmenami v elektroinštalácii a so zmenou typu vykurovania. Pri vykurovaní bol vylúčený plyn (nerealizáciou plynovej prípojky budú ušetrené ďalšie náklady) a prijatý bol návrh elektrického vykurovania podlahovými fóliami v celom objekte.

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že nekryté náklady, ktoré nás čakajú, aby sme stavbu mohli úspešne dokončiť, sú 350.000,-€. S takouto sumou sme počítali aj v čase, keď sme menili projekt. Vtedy sme hovorili o porovnateľnej sume cca 10.000.000,- Sk (bez interiéru). Samozrejme, treba otvorene povedať, že teraz je pred nami finančne najnáročnejšia časť. Ak pristúpime ku kvalitnejším materiálom/zariadeniam pri konečnej realizácii, tak sa náklady ešte môžu navýšiť, to treba povedať otvorene. Aj keď sumy, s ktorými pracujeme, sú hrozivo vysoké, doterajšia bilancia nie je nepriaznivá aj napriek istým zvýšeným nákladom. Výstavbu spomaľuje práve aj to, že každú položku dôkladne zvažujeme a prehodnocujeme, prípadne jednáme s dodávateľmi a hľadáme najschodnejšiu cestu.

Akým spôsobom chceme dofinancovať výstavbu? Milodary dlhodobo prijímame vo výške cca 20.000,-€ ročne (niektorý rok je to menej, iný o niečo viac). Pri takýchto milodaroch by trvalo minimálne ďalších 10 rokov, aby sme kostol dokončili. Preto plánujeme vziať úver/pôžičky v takej výške, aby sme ich mohli z priebežných príjmov splácať a stavbu aspoň čiastočne sprevádzkovať. Časový výhľad aspoň čiastočného dokončenia stavby je pri priaznivom vývoji 2 roky.

Neviem, či je potrebné vás zvlášť vyzývať k ďalšiemu dávaniu. Sme vďační za tých, ktorí či už dlhodobo alebo aj jednorázovo podporujú výstavbu kostola. Cirkevný zbor Košice-Terasa venuje na výstavbu kostola vždy prvú oferu v mesiaci (12x ročne), medzi členmi cirkevného zboru sú takí, ktorí dávajú na kostol aj pravidelne (mesačne). Takisto sme sa na konvente zaviazali, že každý člen cirkevného zboru prispeje na výstavbu kostola sumou aspoň 25 eur.

V niektorom z ďalších čísel sa pozrieme na to, ako výstavba prebiehala v čase a tiež sa bližšie pozrieme na zloženie príjmov na výstavbu kostola (koľko sme vyzbierali my, koľko máme od darcov „zvonku" a ďalšie). Zatiaľ prezradíme len toľko, že okrem príjmu z predaja majetku cirkevného zboru Košice a milodarov Košičanov, sa nám podarilo získať financie aj od darcov z iných domácich cirkevných zborov i zo zahraničia (Čechy, Fínsko), tiež cez projekty generálnej cirkvi (Nemecko), istými sumami prispela aj mestská časť Košice – Západ. Bude to tiež príležitosť vyhodnotiť akciu, ktorú sme spustili minulý rok, kedy sme vyzývali jednotlivcov, aby sa zaviazali prispieť istou sumou ročne na výstavbu kostola či iné projekty.

Tak pridaj aj ty srdce k dielu!

Rozpočet podľa projektu		**1.235.000,-€**	Starý projekt 245.000,-€	Preinvestované podľa starého projektu
			Nový projekt + veci zo starého projektu + interiér 991.000,-€	Nový projekt 832.000,-€. Táto suma je po zarátaní zmien (navýšenie/úspora), o ktorých doteraz vieme. Pre detaily pozri text.
				Ešte nezrealizované položky zo starého projektu (parkoviská, rondel, cesta, prípojky) 59.000,-€
				Odhadovaná suma na interiérové zariadenie vo výške 100.000,-€
Preinvestované doteraz; r. 2006-2013		**759.000,-€**	Starý projekt 245.000,-€	
			Nový projekt 514.000,-€	
Koľko sme doteraz navýšili/ušetrili	Navýšenie celkovo:	138.000,-€ (67+71). Táto suma je súčasťou sumy o riadok vyššie, teda celkovo preinvestovanej sumy v r. 2006-2013.	Navýšené, položky, ktoré neboli v rozpočte, ale bolo ich potrebné realizovať 71.000,-€	(napríklad oprava základov, posilnenie, úprava, spevnenie dosky nad suterénom, úprava vývodov kanalizácie, oprava izolácie, odvodnenie stavby...)
			Práce, čo boli v rozpočte a cena sa menila boli vykonané v celkovej výške 239.000,-€ (nosníky, veža, strecha, okná...)	Z toho v rozpočte boli položky v sume 172.000,-€
				Z toho čisté navýšenie oproti rozpočtu vo výške: 67.000,-€
Stav financií na našich účtoch určených na výstavbu kostola		**265.000,-€**		
Zostáva ešte urobiť práce v sume		**615.000,-€**		
Chýba nám – nekryté výdavky		**350.000,-€**		

6.január: sviatok Zjavenie Krista Pána mudrcom

Samuel Linkesch

Sviatok Zjavenia Krista Pána mudrcom hovorí o ceste mudrcov z východu do Betlehema. Zvestuje nám, že narodený Mesiáš je Boží Syn. Ľudia – či už z pohanstva alebo zo židovstva – sú schopní prijať jeho veľkosť, pokloniť sa mu, spoznať a prijať jeho posolstvo. Príbeh o pohanských mudrcoch svedčí o tom, že Ježiš Kristus nie je Vykupiteľom len Židov, ale aj pohanov.

Zrejme vieme, že v katolíckej cirkvi sa počas tohto sviatku posvácujú domy a nad dvere sa píšu tri začiatočné písmena troch kráľov (20 - G + M + B - 13). Je to chybné písanie. (To som sa dočítal z katolíckych zdrojov.) Správne má byť (20 - C + M + B - 13) - Christus mansionem benedicat - Boh nech žehná tento dom. Podľa evanjelií vieme, že sú to mudrci, ale v katolíckej tradícii sa od 5. storočia hovorí o kráľoch a od 8. storočia sa používajú mená Gašpar, Melichar a Baltazár.

Mudrci išli zrejme z Babylona, ktorý bol známy svojou astrológiou. Putovali za hviezdou a nového Kráľa hľadali v Jeruzaleme, hľadali Ho na kráľovskom dvore - u Herodesa. Ten sa však z toho nemohol tešiť, práve naopak. Keď to počul kráľ Herodes, predesil sa a s ním celý Jeruzalem.(3.v.) Obyvatelia Jeruzalema poznali, čoho je schopný Herodes vo svojej zúrivosti.

Herodes hneď zvolal všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu a vyzvedal od nich, kde sa má narodiť Mesiáš. Keď sa dozvedel miesto Mesiášovho narodenia, snažil sa s pomocou mudrcov vypátrať aj čas narodenia židovského Kráľa. Herodes si dal potajomky zavolať mudrcov a podrobne sa ich povypytoval, kedy sa im zjavila hviezda. (7.v.) Chcel sa všetko dozvedieť presne. Poslal ich do Betlehema a požiadal ich, aby ho potom informovali, aby sa mu aj on mohol ísť pokloniť. Vieme, že jeho úmysly boli úplne iné.

Mudrci sa vydali na cestu. Veľmi sa potešili, keď zbadali hviezdu (10.v.). Žiarila nad mestom Betlehem, ktorý je od Jeruzalema vzdialený asi 8 kilometrov. Keď Ho našli klaňali sa Mu. V pôvodnom texte výraz „pokloniť sa“ znamená pokľaknúť a čelom sa dotknúť zeme. Ten, kto sa takýmto spôsobom skláňa, prejavuje úplné podriadenie sa. Mudrci sa dieťatku nielen poklonili, ale Mu vzdávali úctu.

ZLATO. Symbol pripomínajúci, že sa narodil KRÁĽ. Skláňajú sa pred dieťaťom a odovzdávajú zlato. Vzdávajú sa toho, čo iste považovali za hodnotnú a vzácnu vec. Mali pred sebou dieťa a odovzdali kráľovský dar. Prečo? Lebo spoznali v dieťati narodeného Kráľa. Podobne ako mudrci, aj my potrebujeme otvoriť svoj duchovný zrak. Uvidíme ho nie ako bezbranné dieťa, ale ako skutočného Kráľa. Pán Ježiš sa po svojom vstúpení na nebesá posadil po pravici svojho Otca. Pred Kráľom sa aj my dnes pokloňme a odovzdajme mu čo je nám najvzácnejšie. A najvzácnejším je náš život!

KADIDLO mu darujú preto, lebo je Bohom, ktorého máme UCTIEVAŤ. Kadidlo slúžilo ako súčasť pri prinášaní obetí. Kadidlo horelo a svojou vôňou uctievalo Hospodina. Je to symbol, že narodený Kráľ je hoden božskej úcty. Ak sa dívame na bezbranné dieťa, ťažko tomu rozumieť, ak však vidíme narodeného Kráľa, ktorým je sám Boží Syn, vedie nás to k úcte. Najviditeľnejším prejavom úcty je to, aby On mal prvé miesto v našom živote. Oslavujme Ho slovami, piesňami, službou i celým svojim životom.

MYRHA má trpkú chuť. Ježiš ako VYKUPITEĽ bude raz musieť zomrieť trpkou smrťou na kríži. Pri ukrižovaní Pána Ježiša mu ponúkli víno s myrhou. Slúžilo to ako látka, ktorá by otupila myseľ a utlmila bolesť. Pri pohrebe Pána Ježiša sa spomína Nikodém, ktorý priniesol myrhu zmiešanou s aloe. Aj pri ukrižovaní aj pri pochovávaní Pána Ježiša sa objavuje myrha. Ak vidíme myrhu aj ako jeden z darov Mudrcov, je to označenie, že prichádza Ten, kto svojou vykupiteľskou smrťou nás zachráni. Od prvej až po poslednú chvíľu života Pána Ježiša na tejto zemi, všetko smerovalo k jeho zástupnej smrti na kríži a k Jeho veľkonočnému víťazstvu.

Narodil sa KRÁĽ, ktorý je hoden našej ÚCTY a On je naším VYKUPITEĽOM. Táto zvesť evanjelia platí nie len pre Izrael, ale i pre národy pohanské. Traja Mudrci sú prví z pohanov, ktorí oslavujú narodeného Kráľa a nesú tú zvesť za hranice Izraela.

Záver občianskeho roka a nový rok

Stanislav Kocka

Ž 73,28: **„Ale mňa blaží Božia blízkosť.“**

Prelomy rokov sú pre nás vždy výzvou rekapitulovať a zároveň možnosťou robiť vnútornú sebareflexiu.
Obzrieme sa späť a mnoho vecí, ktoré sa nám prihodili, nás teší, z mnohých sa nám do očí tisnú slzy, mnoho už napraviť nevieme. Čo robiť, aby sa to všetko, čo sa v odchádzajúcom roku pokazilo, už nezopakovalo? Áno, jedna z možností, je dávať si „klasické“ predsavzatia. Zo skúseností ale asi každý vie, že nech už sú naše predsavzatia akokoľvek úprimné, nefunguje to. A potom sme frustrovaní a znechutení.

Najlepšia cesta pri pohľade na nový rok a novú šancu je upriamiť svoj pohľad správnym smerom, na jediný správny zdroj – Pána Ježiša Krista. Pri Ňom môžeme zložiť všetko, čo nevyšlo, pri Ňom máme právo a šancu na nový začiatok, v Ňom máme silu a moc ísť vierou do ďalšieho roka. A je úplne jedno, čo nás čaká, čo sa stane, lebo ON tam bude s nami, ON bude našim štítom a skalou. Nech nás v novom roku sprevádzajú slová 73. Žalmu: **„Ale mňa blaží Božia blízkosť.“**

Typ na čítanie

Eva Dudášová

Ponúkam Vám v tejto krátkej recenzii zaujímavú knihu **Dana Woolleya - Neotrasený.**

Dan v nej píše, ako pracoval na Haiti v organizácii **Compassion International - najväčšej svetovej kresťanskej organizácii, ktorá zabezpečuje zdravý vývoj detí.** Dan mal na starosti fotografie a videá, mal za úlohu Compassion prezentovať online.

Keď sa však s fotoaparátom na krku vracal do hotela Montana, začul hukot a hotel sa zatriasol, ako keď do domu udrie blesk. Prežil zemetrasenie a ostal uväznený pod troskami hotela. V knihe opisuje, ako sa preplazil k výťahovej kabíne, opisuje svoj boj o prežitie, otrasy, bolesť...

V tme, bolesti i strachu začul Dan Boží hlas. Za všetky myšlienky spomeniem jednu. „ Je ironiou, že som išiel na Haiti, aby som sa zapojil do programu Compassion na záchranu detí – a skončilo sa to tak, že museli zachraňovať mňa. Zemetrasenie na Haiti nebolo prvým otrasom, ktorému som musel čeliť a nebude ani posledným. No moja skúsenosť mi ukázala, že nezáleží na tom, aký úder ma zasiahne. Vydržím, kým otrasy prestanú, pretože môj Boh je neotrasiteľný.“

Prajem príjemné čítanie.

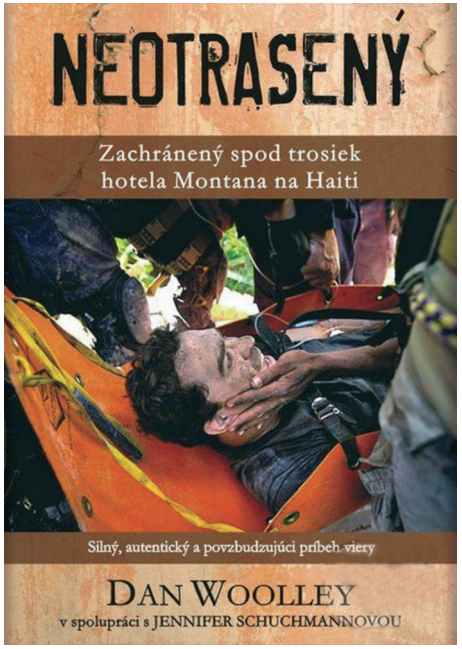

Kristovci

Vhodný vianočný darček

V druhej polovici novembra vychádza na slovenskom knižnom trhu ojedinelá publikácia. Kolektív autorov – **Ľubo Bechný** (fotograf a publicista), **Emília Mihočová** (šéfredaktorka mesačníka eVýchod) a **Terézia Rončáková** (docentka na Katedre žurnalistiky FF Katolíckej univerzity v Ružomberku) – vybrali dvanásť osobností, členov rôznych cirkví, aby s nimi hovorili o ich ceste viery a hľadaní Boha.

Dvanásť konkrétnych životných postojov v hľadaní pravdy a nasledovaní Krista: lekár Karol Mika, emeritný arcibiskup Róbert Bezák, teológ Michal Valčo, Terézia Lenczová z hnutia Fokoláre, kazateľ Daniel Pastirčák, bibliograf Miloš Kovačka, šéfredaktor Štefan Hríb, kazateľ Ľudovít Fazekaš, poslanec Branislav Škripek, riaditeľ evanjelizačného strediska Slavomír Slávik, spisovateľ Daniel Hevier a nedávno zosnulý farár Janko Grešo.

Týchto ľudí z rôznych cirkevných denominácií spája viera v Ježiša Krista, ktorého sa rozhodli vo svojich životoch nasledovať. Autori im dali meno „Kristovci". Nie sú to nedeľní kresťania, ktorí po východe z kostola prepnú skrytý vypínač, aby sa zaradili do davu. Sú to ľudia, ktorí sa za svoju vieru nehanbia a práve ňou napĺňajú svoj životný príbeh.

Rozhovory sú doplnené profilovými fotografiami v čierno-bielom prevedení z autorskej dielne Ľuba Bechného, ktorý je zároveň iniciátorom projektu Kristovci. S grafikou sa pohral Daniel Jurčo, v súčasnosti študent dizajnu v Južnej Kórei. Evanjelická verejnosť ho pozná ako autora grafického dizajnu a fotografa mesačníka eVýchod. Evanjelický kňaz a zahraničný redaktor Katolického týždenníka Martin Zikmund v anotácii ku knihe napísal: „Knižka Kristovci ma zaujala z troch dôvodov. Jednak a predovšetkým preto, že poskytuje čitateľom celkom jedinečný sprievod na ceste zrelej, premyslenej a prežívanej viery.

Za druhé, že tu vedľa seba hovoria a zdieľajú sa kresťanské osobnosti z niekoľkých kresťanských cirkví. Pravá jednota cirkvi sa totiž často deje naprieč jemnými vieroučnými rozdielmi, čo samozrejme neznamená, že oným rozdielom chýba akýkoľvek zmysel. Napriek tomu centrum viery, či už tam či onam, nemôže byť iné ako Ježiš Kristus, a preto je napínavé sledovať, ako sa kto k tomuto centru vzťahuje.

A za tretie je nutné sa zmieniť, že podobný projekt sa zatiaľ v českých krajinách neuskutočnil, takže Slováci zase raz Čechov predbehli…"

„Svedectvo o viere nemožno vynucovať, ani sa nesmie stať chvastaním, či duchovným exhibicionizmom. Skôr má byť čímsi, čo prirodzene vyplynie zo životných postojov veriaceho. V tom vidím mimoriadnu hodnotu zámeru, ktorý stojí za knihou Kristovci. Portrétuje ľudí, ktorí svojím spôsobom života a svojimi postojmi nútia ostatných okolo seba pýtať sa, prečo žijú tak, ako žijú," napísal Ondrej Prostredník, evanjelický teológ a šéfredaktor mesačníka Cirkevné listy.

Publikácia je vhodným vianočným darčekom pre povzbudenie blízkych v duchovnom raste a potešenie zo života ľudí, ktorí to s nasledovaním Pána Ježiša Krista myslia vážne.

Knihu rozhovorov Kristovci (13,90 €) si bude možné objednať na www.kristovci.sk, emailom: **lubobechny@gmail.com alebo na tel. čísle: 0905/345 764.** Zakúpiť sa bude dať aj v predajniach kresťanskej literatúry Patmos (Prešov), Kruh (Levice), Jonatán (Bratislava) a ďalších.

Kalendár: Vianoce a Novoročné sviatky

Cirkevný zbor ECAV, Mlynská 23

1.12.2013 Prvá adventná nedeľa
9:30 Slávnostné služby Božie – 10. výročie založenia Zborovej diakonie Cesta nádeje, Slovo Božie zvestuje biskup VD Slavomír Sabol,
11:00 Večera Pánova **(VP)**
17:00 Večerné služby Božie

8.12.2013 Druhá adventná nedeľa
9:30 Služby Božie a **VP**
14:30 Modlitebné spoločenstvo
17:00 Večerné

15.12.2013 Tretia adventná nedeľa
9:30 Služby Božie a **VP**
17:00 Koncert: Chorus Comenianus
17.12.2013 17:00 Večera Pánova
19.12.2013 17:00 Večera Pánova

22.12.2013 Štvrtá adventná nedeľa
9:30 Služby Božie a **VP**
14:00 Hrašovík služby Božie s **VP**
17:00 Večerné

24.12.2013 Štedrý deň
15:00 Maďarské
16:30 Slovenské s detským programom
19:00 Rodinné misijné – ZS 1.posch.

25.12.2013 Prvá slávnosť Vianočná
9:30 Služby Božie
9:30 Hrašovík
17:00 Večerné

26.12.2013 Druhá slávnosť Vianočná
9:30 Služby Božie a Večera Pánova
17:00 Večerné

29.12.2013 Nedeľa
9:30 Služby Božie
17:00 Večerné

31.12.2013 Záver občianskeho roka
17:00 Služby Božie
20:00 Rodinné misijné – ZS 1.posch.

1.1.2014 Nový rok
9:30 Služby Božie a Večera Pánova
17:00 Večerné

6.1.2014 Zjavenie Krista Pána mudrcom
9:30 Služby Božie
17:00 Novoročný koncert: **CHVÁLOSPEV**

Cirkevný zbor ECAV TERASA

Adventné večierne 4. 11. a 18. decembra o 17:00 v EMŠ

1.12.2013 Prvá adventná nedeľa
10:00 Služby Božie s Večerou Pánovou

8.12.2013 Druhá adventná nedeľa
10:00 Služby Božie - Terasa
9:30 Služby Božie - Štós

15.12.2013 Tretia adventná nedeľa
10:00 Služby Božie s Večerou Pánovou

22.12.2013 Štvrtá adventná nedeľa
10:00 Služby Božie - Terasa

24.12.2013 Štedrý deň
16:30 Služby Božie s detským programom - Terasa
15:00 Služby Božie - Štós

25.12.2013 Prvá slávnosť Vianočná
10:00 Služby Božie slávnostné - Terasa
9:30 Služby Božie slávnostné s VP - Štós

26.12.2013 Druhá slávnosť Vianočná
10:00 Služby Božie s Večerou Pánovou

29.12.2013 Nedeľa
10:00 Služby Božie - Terasa

31.12.2013 Záver občianskeho roka
16:30 Služby Božie - Terasa
15:00 Služby Božie s VP - Štós

1.1.2014 Nový rok
10:00 Služby Božie s Večerou Pánovou

5.1.2014 Nedeľa
10:00 Služby Božie - Terasa

6.1.2014 Zjavenie Krista Pána mudrcom
10:00 Služby Božie - Terasa